

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Nové normy ČSN ve vztahu k přípravkům na ochranu rostlin

Příspěvek upozorňuje na normy ČSN, které vyšly v první polovině roku 2018 a souvisí s ochranou zdraví při nakládání s přípravky na ochranu rostlin (POR). Týkají se kabiny obsluhy/řidiče (u zemědělských traktorů a samojízdných postřikovačů), a dále ochranných oděvů pro pracovníky aplikující pesticidy a pro pracovníky vstupující do prostoru ošetřeného pesticidy.

Zemědělské traktory a samojízdné postřikovače - Ochrana obsluhy (řidiče) před nebezpečnými látkami" a má 2 části ČSN EN 15695-1 a ČSN EN 15695-2 (třídící znak 47 0414).

Norma, která vyšla v březnu 2018 v češtině, nahrazuje starší verzi se stejným číslem z června 2010.

Pokud se se aplikují přípravky na ochranu rostlin (*nebo hnojiva apod.*) pomocí samojízdných postřikovačů nebo postřikovačů/rosičů tažených/nesených traktory, pak obsluha může být vystavena aerosolu nebo výparům postřikové kapaliny/jíchy apod.

Kabiny zemědělských traktorů a samojízdných postřikovačů mohou poskytovat ochranu před aerosolem, výparů nebo prachem.

Norma se zabývá specifikací kabin.

Specifikace kategorií kabin:

tegorie 1 - neposkytuje stanovenou úroveň ochrany před nebezpečnými látkami

sp;tegorie 2 - poskytuje ochranu před prachem (prachy)

tegorie 3 - poskytuje ochranu před prachem (prachy) a aerosoly

tegorie 4 - poskytuje ochranu před prachem (prachy), aerosoly a párami

Kategorie kabiny musí být uvedena v návodu k používání.

Správně zvolená kabina traktoru nebo samojízdného postřikovače může poskytnout dostatečnou ochranu pro obsluhu při aplikaci přípravků na ochranu rostlin za podmínky, že je dodržován **návod** na použití (např. instalace správného filtru, výměna filtrů, správná manipulace s použitými filtry), ale i **zavírání okének** během aplikace nebo udržování interiéru kabiny v čistotě apod.

Při aplikaci přípravků na ochranu rostlin se obvykle doporučuje používat zařízení s kabinou kategorie 3. U více nebezpečných přípravků, nebo kdy na etiketě je to jednoznačně uvedeno, případně kdy je požadována kabina s filtrací, pak dostatečnou ochranu při aplikaci může zaručit jen kategorie 4.

Zcela výjimečně (!!!) při aplikaci přípravků na ochranu rostlin stačí zařízení s kabinou kategorie 2(-1), resp. traktor bez uzavřené kabiny pro řidiče.

Ochranné oděvy - Požadavky na provedení ochranných oděvů pro pracovníky aplikující pesticidy a pro pracovníky vstupující do prostoru ošetřeného pesticidy.

ČSN EN ISO 27065 (třídící znak 83 2729)

Norma vyšla v červnu 2018 a byla převzata vyhlášením, tj. k dispozici je t. č. pouze v angličtině.

Z hlediska ochrany zdraví je důležité, že zmiňuje nejen požadavek na ochranu zdraví:

ob aplikujících POR (*které vědí, s čím nakládají*),
hrnuje i požadavek na ochranu zdraví osob, které následně vstupující do porostu ošetřeného POR.

Ochranné oděvy jsou rozděleny z hlediska míry ochrany do **3 typů**: C1, C2 a C3 (*nejvíce chrání*).

Oděv typu **C3** se doporučuje pro ředění přípravků nebo expozice s vysokým rizikem.

Oděv typu **C2** je pro expozice, kde je potenciální riziko relativně vyšší.

Oděv typu **C1** je pro expozice, kde je potenciální riziko relativně nízké.

Norma zavádí i zcela **nový piktogram** pro označení ochranných oděvů pro pracovníky aplikující pesticidy a pro pracovníky vstupující do prostoru ošetřeného pesticidy. Jedná se o piktogram podobný jako v normě ČSN EN ISO 374-1 (*tj. kádinka s výpary*), do kterého je dále začleněn list rostliny.

Doporučení: Při nákupu ochranných oděvů pro pracovníky, kteří mohou přijít do styku s přípravky na ochranu rostlin, se doporučuje požadovat a následně používat oděvy s novým piktogramem (*samořejmě s přihlédnutím k tomu, že piktogram bude na oděvech zhotovených po 1. 7. 2018, nikoli na zhotovených dříve*).

Vypracovala: MUDr. Z. Trávníčková, CSc. (vloženo červenec 2018; aktualizace-doplnění listopad 2019)